

"בשבילי הזיכרון" לאור חזון החמ"ד

לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה החל בכ"ז בניסן רצ"ב לפניכם הצעה לפעילויות בכיתה ובגן הילדים לפי מתווה של משרד החינוך בשיתוף עם מוסד "יד ושם", לאור חזון החמ"ד. **התכנית השלמה** לעיונכם מופיעה באתר יד ושם. זיכרון השואה הינו חלק מאתנו ומומלץ לתת לו ביטוי בשיעורים ופעילויות ולא להסתפק בטקס בלבד. הימים המוצעים לפעילות הינם ימי הזיכרון הרשמיים כ"ז בניסן ועשרה בטבת יום הקדיש הכללי. כמו כן ניתן להקצות זמן לנושאים אלו על פי נושאים במעגל השנה או בתכנית הלימודים בהתאם לשיקול דעתכם, בהיקף ארבע שעות שנתיות.

מערכים אפשריים	קבוצת גיל	חזון החמ"ד
<p>מאמר: עדות ללא עדים/מיכל שאול</p> <p>שם ונר - "הייתי רוצה שיהיה אדם, שיזכור שהייתי אדם והיה לי שם" בימים אלו כשאנו הולכים ומאבדים את העדויות ממקור ראשון, הדלקת נר "זוכרים" מעניקה רלוונטיות ומשמעות אישית בהנחלת זיכרון השואה לדורות הבאים. הילדים ובני-הנוער יהוו גשר להנחלת מנהג חווייתי ובעל משמעות זה בביתם - יחד עם המשפחה בערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה. הערה: מתוך התכנית "עשרת ימי תשובה"</p>		<p>בין אדם לעמו בין אדם לעמו: חינוך לאהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית.</p>
<p>כוח אומה הוא בזיכרונה</p> <p>לקראת יום השואה עלינו לעודד את בני הנוער ללמוד על השואה, לנסות להפיק לקחים, להמשיך ולשאת את המשא הכבד כבמעין מרוץ שליחים אין סופי. לפיד שהוא פיקדון העובר מדור לדור. מטרת הפעילות להביא למודעות המשתתפים שאחד הטעמים ללימוד השואה והעיסוק בה הוא לקחיה הרלוונטיים לימינו, ולברר עם המשתתפים את מקומה של השואה בבניית זהות אמונית-ציונית-דתית.</p>		<p>בין אדם לאלוקיו: חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות.</p>

<p><u>תומי – מערך חינוכי בעקבות אלבום של תומי</u> אלבום ציורים שצייר אב לבנו בגטו טרזין. לאלבום נלווה מכתב שכתב הבן, תומי, לתלמידים היום. את הערכה מלווה מערך שיעור. הציורים שצייר האמן ברדז'יך פריטה לבנו ליום הולדתו בגטו מפגישים את הילדים עם סיפורו של ילד שניצל מתוך הזווית של הנתינה והיצירה של האב. הציורים, שצוירו עבור ילד קטן, הינם חומר חזותי לא מאיים המאפשר שיח פתוח לצד סיפור מסגרת ברור ואופטימי. הצייר כיוון את יצירותיו לילד צעיר ומתוך כך יש בהם התייחסויות למכלול רגשות ונושאים רלוונטיים לגילאים הצעירים.</p>		<p>גני ילדים א' -ב'</p>	<p>בין אדם לעצמו: חינוך למידות טובות ושאיפה לצמיחה מתמדת ולמציאות בכל תחומי החיים.</p>
<p><u>הבובה של מזכרונותיה של יעל רוזנר</u> סיפורה של יעל רוזנר, כפי שעובד במיוחד עבר ילדים צעירים, מאפשר מפגש חינוכי על אודות השואה, מתוך עיסוק בכוחות של התמודדות, הצלה ותקומה. יש בו דגש רב על נושאים המאפשרים לילדים ליצור אמפתיה, לצד התודעות למשמעותם של דמיון ויצירה בתהליכי התמודדות מעצם היותו סיפור זיכרונות שעובד עבור ילדים הוא מהווה דרך מוחשית וחוויתית לספר את העבר לילדים. הסיפור אינו מציג אירועי אימה, אלא חושף את הילדים לאירועים יומיומיים של ילדה שנאלצה להיות סגורה במרתף כדי להסתתר מפני הנאצים, לצד התמודדות בעזרת צעצועים מאולתרים, דמיון, חום ואהבה ועוד.</p>		<p>א' -ב'</p>	
<p><u>מבעד לעיננו - מתבוננים ויוצרים</u> הערכה שמה דגש על פנים של יצירה ושל עיסוק חזותי, מותאם גיל, בנושאים מרכזיים בנושא השואה המאורגנים באופן כרונולוגי. היא מאפשרת הבנייה של מסגרת כללית לנושאים שנידונו בעבר תוך בנייה של סביבה חזותית המזמנת דיון, שיח, רפלקציה ולמידה של מושגי יסוד. הכרזות והחומרים הנלווים מורכבים מקטעי עדויות, תצלומים ויצירות אומנות.</p>		<p>ה' -ו'</p>	<p>בין אדם לזולתו: חינוך להכרת מעלת האדם, הנברא בצלם אלוקים, ולדבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו.</p>
<p><u>הנקה ופיט - ספור של חברות אמיצה</u> מערך חינוכי בעקבות הספר המביא את סיפורה של הנקה דה בוק (חנה כהן אהרונב) מפגיש תלמידים צעירים עם סיפור על ילדה יהודייה מהולנד שניצלה בתקופת השואה. הספר מאפשר דיונים בנושאים ומותאמים לגיל התלמידים בנושאים ערכיים מרכזיים. ספר זה, המתמקד בסיפורה של ילדה הקרובה לגילם של התלמידים, מאפשר יצירת אמפתיה ונותן נקודת אחיזה בטוחה לילדים</p>		<p>ג' -ד'</p>	
<p><u>פסח בתקופת השואה</u> המערך מאפשר דיון במשמעותו של הפסח כסמל מרכזי והתכנים והמשמעויות שקיבל בעולם התווה של השואה</p>		<p>ז' -ט'</p>	<p>בין אדם לאלוקיו: חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות.</p>
<p><u>חנוכה בתקופת השואה</u> המערך מאפשר דיון במשמעותו של חג החנוכה כסמל מרכזי והתכנים והמשמעויות שקיבל בעולם התווה של השואה. המערך מעלה שאלות ומאפשר שיח במגוון דעות ותפיסות והוא יכול להוות נדבך מרכזי בדיון אודות התמודדות רוחנית, רוח האדם וזהות יהודית בתקופת השואה. במערך משולבים תקצירים היסטוריים המאפשרים הבנת המקורות בהקשרם.</p>		<p>ז' -ט'</p>	

<p><u>שבת בתקופת השואה</u> מערך עוסק בנושא רלוונטי לחיי רוב התלמידים. המערך מאפשר דיון במשמעותה של השבת כסמל מרכזי והתכנים והמשמעויות שקיבל בעולם התווה של השואה. המערך מעלה שאלות ומאפשר שיח במגוון דעות ותפיסות והוא יכול להוות נדבך מרכזי בדיון אודות התמודדות רוחנית, רוח האדם וזהות יהודית בתקופת השואה. במערך משולבים תקצירים היסטוריים המאפשרים הבנת המקורות בהקשרם.</p>		<p>ז' - ט'</p>	
<p><u>"במקום שאין אנשים השתדל להיות איש", חסידי אומות עולם</u> המערך עוסק בנושא חסידי אומות העולם מתוך הגדרת המושג ובעקבות הכרות עם מבחר סיפורים המייצגים דרכי הצלה שונות בתקופת השואה. המערך מאפשר דיון במורכבות ההצלה ובמשמעות העשייה של אותם החסידים</p>		<p>ז' - ט'</p>	
<p><u>בר מצווה בתקופת השואה ז' - ט'</u> המערך מאפשר דיון במשמעותו של בר המצווה כסמל מרכזי והתכנים והמשמעויות שקיבל בעולם התווה של השואה. המערך מעלה דילמות ושאלות המאפשרות שיח מתוך מגוון דעות ותפיסות והוא יכול להוות נדבך מרכזי בדיון אודות התמודדות רוחנית, רוח האדם וזהות יהודית בתקופת השואה. במערך משולבים תקצירים היסטוריים המאפשרים הבנת המקורות בהקשרם.</p>		<p>ז' - ט'</p>	
<p><u>העולם אחרי אושוויץ (ציורים, טקסטים)</u> ערך שיעור המשלב בתוכו טקסטים, קטעי עדויות ויצירות אומנות ושירה. השואה חוללה שינוי בשני היבטים. בהיבט האנושי המוסרי הכללי וכמובן שבאופן משמעותי ודרמטי בממד של העולם היהודי. נחשפה קריסתם של ערכי מוסר בסיסים, התערערו מערכות האמון בשוויון בני האדם ובזכותו של כל אדם לחיים, השואה התרחשה במרכז הציוויליזציה המערבית על ידי בני אדם.</p>			
<p><u>אמונה בשעת משבר</u> המאמר דן בלגיטימיות השאלה האמונית ודרכי ההתמודדות עם משבר האמונה בשואה. וזאת מתוך ההנחה שאמונה תוכל להישאר בעלת משמעות כאשר היא מכילה בתוכה את האפלה של מחנות ההשמדה.</p>		<p>י"א - י"ב</p>	
<p><u>התמודדותו של האדם המאמין בשואה</u> התנסקות בשאלות מאתגרות ביותר של זהות יהודית שמצריכות רמת הפשטה גבוהות ומזמינות לפתיחות מחשבתית. שאלות בנושא הזהות היהודית והאמונה לאחר השואה. הקטעים מאתגרים קוגניטיבית, רגשית ומוסרית כאחד.</p>		<p>י"א - י"ב</p>	
<p><u>רציתי לעוף כמו פרפר</u> הספר המביא את סיפורה של חנה גופרית מאפשר לתלמידים הצעירים לפגוש סיפור של ילדה שניצלה מהשואה. הספר מאפשר דיונים בנושאים ערכיים מרכזיים. מיקוד וארגון הלימוד אודות השואה בגילים אלו סביב ספר המתמקד בסיפורה של ילדה הקרובה לגילם מאפשר יצירת אמפתיה ונקודת אחיזה בטוחה לילדים.</p>		<p>ג' - ד'</p>	<p>בין אדם לעמו בין אדם לעמו: חינוך לאהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית.</p>

<p><u>מחפשים בית</u> סיפוריהם של 5 ניצולי שואה משלב השחרור ועד השיקום והעלייה לישראל. הוראת השואה מנקודת המבט של השיקום והבנייה שלאחריה</p>		<p>ה' – ז'</p>	
<p><u>בחרנו בחיים – ניצולי השואה ותרומתם למדינת ישראל</u> פעילות יצירתית סביב תערוכה מקוונת בנושא תרומתם של הניצולים למדינת ישראל. אין זה מובן מאליו שניצולי השואה, אשר חוו את השבר והאובדן הגדול, בחרו בחיים. סביר היה שלאור אסונם יבקשו הניצולים לנקום או לטבוע ביגון משתק.</p>		<p>י"א – י"ב</p>	<p>בין אדם לארצו ולמדינתו: חינוך לאהבת הארץ, להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, לאחריות לעתיד המדינה ולנכונות לפעול</p>